

На ден 21.07.2010 година, во сала2 на општина Свети Николе, се одржа Втората Јавна расправа по Студија за оцена на влијание врз животната средина од интерконективен 400 kV далекувод ТС Штип (Мак) – ТС Ниш (Срб), секција: ТС Штип – Мак-Срп граница. Јавната расправа која ја организираа Министерството за животна средина и просторно планирање во соработка со инвеститорот АД МЕПСО, и со поддршка на о.Свети Николе, започна во 16:00 часот.

Присутни:

- Зоран Бошев, раководител на Одделение за оцена на влијание врз животна средина во Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП)
- Билјана Спировска, советник во Одделение за оцена на влијание врз животна средина во МЖСПП
- Елизабета Силјановска Атанасова, раководител на сектор, претставник на инвеститорот Македонски Електро преносен Систем Оператор - МЕПСО
- Бранка Станојевска, претставник на инвеститорот, МЕПСО
- Боро Стоилов, претставник на инвеститорот, МЕПСО
- Константин Сидеровски, консултант, одговорен експерт за изработка на Студијата- WIG International
- Снежана Ѓорѓиева, Самостоен референт во Сектор за комуникација со јавност, МЖСПП, записничар
- Претставници на општина Свети Николе
- Заинтересирани/засегнати граѓани

Јавната расправа се одвиваше по следниот Дневен ред:

Отварање и вовед

1. Јавната расправа ја отвори г-дин Бошев, раководител во Одделението за оцена на влијание врз животна средина во Министерството за животна средина и просторно планирање. По претставување на присутните претставници од страна на министерството, инвеститорот, и изготвувачот на Студијата, тој истакна дека јавната расправа е уредно најавена во дневниот печат, локалните медиуми и засегнатите општини, а потоа и даде збор на претставничката на инвеститорот.

2. Г-ѓа Силјановска Атанасова претставник на инвеститорот АД МЕПСО, накратко ги објасни причините за реализација и значењето на проектот. При тоа истакна дека истиот е финансиран од Светска банка и сопствени средства на компанијата, и е прв интерконективен далекувод со Р.Србија, за кој после истражувањето е констатирано дека најпогодна почетна точка на трасата е ТС Штип.

3. Презентација на студијата за оцена на влијанието врз животната средина Г-дин Сидеровски консултант за животната средина, одговорен експерт за изработка на Студијата, го претстави тимот кој учествуваше во изработката:

Академик проф. Д-р Владо Матовски, експерт за биолошка разновидност (хабитати и флора), Проф. Д-р Бранко Мицевски, експерт за биолошка разновидност (фауна), Г-дин Митко Димов, експерт за геологија и води и ја презентираше истата.

На почеток на презентацијата тој ги потенцираше придобивките на проектот:

- Унапредување на условите за пренос на електрична енергија и моќност помеѓу електроенергетските системи на Македонија и Србија.
- Подобрување на квалитетот, доверливоста и флексибилноста на електроенергетскиот систем за снабдување со електрична енергија во регионот.
- Зголемување на севкупниот преносен капацитет на електро-енергетскиот коридор север - југ.
- Унапредување на напонските прилики на електроенергетските системи.
- Редуцирање на присуството на енергетските преоптоварувања на постојната електро-преносна мрежа.

Врз основа на видот и големината на проектот, МЖСПП го задолжи инвеститорот да изработи Студија за оцена на влијанието врз животната средина. Студијата е изготвена согласно утврдениот обем од страна на МЖСПП и стандардите за ОВЖС на Светската Банка, а нејзина основна цел е: Идентификација на базните услови на животната средина, како и основните социо-економски услови во подрачјето каде ќе се спроведува проектот, Предвидување и опис на веројатните ефекти / влијанија од проектот, Предлог мерки за намалување на влијанијата, каде тоа е неопходно и План за управување со животната средина.

Истата е фокусирана на анализа на главните влијанија во најзначајните фази и тоа: Во Фаза на изградба анализирани се: Бучава, Квалитет на воздух, Биолошка разновидност, Управување со цврт отпад и Влијание врз води; и во Оперативна фаза: Електро-магнетни полиња, Биодиверзитети Визуелни аспекти.

70 километарската траса на оваа секција на далекуводот поминува низ општините Штип, Карбинци, Свети Николе, Куманово и Старо Нагоричане.

Истата во главно поминува низ непошумено и ненаселено подрачје. Онаму каде што трасата поминува покрај евидентирани локалитети на значајни видови флора и фауна, предложени се заштитни мерки за ублажување и намалување на потенцијалните негативни влијанија за кои инвеститорот се обврзува да ги почитува. Исто така во текот на фазите на изградба и оперативност на далекуводот ќе биде спроведуван План за управување со животната средина кој е формулиран согласно стандардите на Светската Банка и содржи и детална програма за мониторинг.

Имајќи ги во предвид резултатите на студијата за оцена на влијанието врз животната средина и принципите на одржливиот развој, изградбата и оперативноста на интерконективниот 400 kV далекувод е оправдана, бидејќи:

- Аспектите на животната средина поврзани со сите фази на животниот циклус на далекуводот се целосно утврдени и земени во предвид.
- Процената на влијанијата врз животната средина е базирана на најдобро достапни информации и разгледување на кумулативни влијанија.

- Идентификуваните веројатни влијанија можат да бидат елиминирани или намалени и, според тоа, предложениот далекувод не претставува закана за сериозна или неповратна штета врз животната средина.

- Предложениот далекувод нема да предизвика влијанија врз биолошката разновидност и еколошкиот интегритет на подрачјето.

МЕПСО ќе ги спроведе предложените мерки за намалување на влијанијата врз животната средина со цел да обезбеди влијанијата да се одржуваат на прифатливо ниво во текот на целиот животен циклус на 400 kV далекувод од Штип до македонско-српската граница.

Г-ица Спиrowsка пред да ја отвори дискусијата информираше дека сите заинтересирани можат студијата да ја погледнат на интернет страницата на Министерството и да дадат коментар во однос на истата.

Дискусија:

Г-дин Зоран Аврамов, инженер за заштита при работа: од презентацијата се доби впечаток дека електромагнетните бранови немаат негативно влијание, меѓутоа познато е дека тие имаат негативно влијание врз здравјето на човекот.

- г-дин Сидеровски одговори дека е во прашање недоразбирање. Точно е дека електромагнетното поле има негативно влијание врз луѓето меѓутоа при блиско растојание и постојана изложеност. Досегашните истражувања во светот и регионот, не докажале директна врска помеѓу ЕМП од далекуводи и здравјето на луѓето. Во Студијата за ОВЖС се дадени конкретни проектантски мерки кои ќе овозможат, во оперативната фаза на далекуводот, сведување на јачината на ЕМП во рамките на граничните вредности на изложување, утврдени според ICNIR. При проектирање на далекуводите, МЕПСО ги почитува техничките барања за минимални растојанија и височини. Дополнително, согласно Студијата за ОВЖС, МЕПСО ќе спроведува мерења на ЕМП на одредени локалитети по должина на далекуводот.

Други дискусанти не се пријавија и јавната расправа ја затвори Г-ица Спиrowsка во 17:30 часот.

Записничар:

Снежана Ѓорѓиева